

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Formulae Bignonianae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

FORMVLÆ
BIGNONIANÆ,

SIVE

FORMVLÆ QVÆDAM

VARIÆ ET INCERTI AVCTORIS,

Ex veteri codice Petri Danielis primùm editæ à clarissimo viro
Hieronymo Bignonio.

INCIPIVNT CHARTÆ REGALES
SIVE PARENSALES.

CAPITVLA.

1. <i>Ingenuitas.</i>	16. <i>Donatio quam homo donat ad suam parentem.</i>
2. <i>Venditio de seruo.</i>	17. <i>Donatio ad causam Dei.</i>
3. <i>Venditio de terra.</i>	18. <i>Pactum divisionis inter fratres.</i>
4. <i>Venditio de seruo ad Ecclesiam.</i>	19. <i>Venditio ad monasterium.</i>
5. <i>Donatio ad sponsam.</i>	20. <i>Precaria.</i>
6. <i>Notitia de mancipio.</i>	21. <i>Commendatitia.</i>
7. <i>Notitia de homicidio.</i>	22. <i>Indiculus precatorius ad Episcopum.</i>
8. <i>Securitas de homicidio.</i>	23. <i>Indiculus quem prepositus transmittit ad Abbatem.</i>
9. <i>Donatio quam pater donat filio suo.</i>	24. <i>Indiculus quem Abba transmittit ad hominem pagensem.</i>
10. <i>Conculcatoria.</i>	25. <i>Indiculus quem Episcopus transmittit ad Abbatem.</i>
11. <i>Donatio quam homo donat ad filium suum.</i>	26. <i>Cautio de infracturis.</i>
12. <i>Notitia de cruce evindicata.</i>	
13. <i>Cautio de clavibus.</i>	
14. <i>Concarniatura inter duos Abbates.</i>	
15. <i>Charta tracturia.</i>	

Ingenuitas.

I. **O** Portet enim unumquemque hominem, dum in hac vita vivit pro animæ suæ remedio cogitare, Idcirco ego in Dei nomine ille, recogitans pro Dei intuitu vel pro animæ meæ redemptione, ut ab impiorum consortio erui mereamur, dimitto ergo à die præsentis ver-naculum juris mei nomine illum ingenuum, in ea verò ratione ut ingenuus per-

maneat, tanquam si de bene ingenuis parentibus fuisset natus vel procreatus. Peculiare verò si aliquid habet, aut inantea laborare poterit, in omnibus habeat concessum atque indultum, & mundebur-dem vel defensionem ad basilicam sancti illius se habere cognoscat, non ad affligendum, sed ad se defensandum, nisi, ut diximus, bene ingenuus de hoc die valeat residere. Si quis verò, quod fieri non credo, si fuerit, aut ego ipse, aut ullus de heredibus, aut

aut ulla emissa persona, quæ contra ingenuitatem istam venire aut eam infringere tentaverit, fisco discutiente solidos triginta multa componat, & quod repetit per nullum ingenium evindicare valeat; præsens ingenuitas & merces nostra firma & stabilis permaneat, cum stipulatione subnixâ. Actum in loco illo.

Venditio de servo.

II. Domino magnifico fratri illi emptori, ego in Dei nomine ille venditor. Constat me, non imaginario jure, nec nullo cogentis imperio, sed proprio voluntatis meæ arbitrio tibi vendere, quod ita & vendidi, à die præsentis, vernaculum juris mei nomine illum, non furem, non fugitivum, nec cadivum, nec ullum vitium in se habentem, sed in omni corpore scimus eum sanum usque ad annum & diem. Et accepi à te in pretio pro hoc, juxta quod mihi bene complacuit vel convenit, solidos tantos, ita ut ab hac die memoratum vernaculum superius denominatum, quem dato pretio de me legibus comparasti, habeas, teneas, atque possideas, & quicquid exinde facere volueris, liberè & firmissimè in tua permaneat potestate ad faciendum. Si quis verò, quod fieri non credo, si fuerit, aut ego ipse, aut ullus de heredibus meis, qui contra venditionem istam venire aut eam infringere tentaverit, fisco discutiente solidos triginta multa componat, & quod repetit nihil evindicet, sed præsens &c.

Venditio de terra.

III. Domino magnifico fratri illi emptori, ego in Dei nomine ille venditor. Constat me, non imaginario jure, nec nullo cogentis imperio, sed proprio voluntatis meæ arbitrio tibi vendere, quod ita & vendidi tibi à die præsentis bunuaria tanta de terra arabili, in loco nuncupante illo, qui est in pago illo, quem de parte parentum meorum tam & de alode quàm & de comparato vel de quolibet adtracto ad me legibus obvenit, hoc est, de uno latere terræ illius subjungit, de alio latere illi, & de uno fronte terræ illius, de alio verò fronte per viam publicam. Et accepi à te in pretio taxato pro hoc, juxta quod mihi bene complacuit vel conventum fuit, solidos tantos, ita ut ab hac die memoratam terram superius denominatam, quam de me legibus comparasti, ipsam hanc habeas, teneas, possideas, vel quicquid exinde facere volueris, libera in omnibus Chri-

Tom. II.

sto propitio in tua permaneat potestate ad faciendum. & cetera.

Venditio de servo ad Ecclesiam.

IV. Breve in vicem venditionis qualiter vendidit homo aliquis nomine ille ad Ecclesiam aliquam nomine illam vernaculum suum nomine illum, à die præsentis, non furem, non fugitivum, non cadivum, nec ullum vitium in se habentem, sed in omni corpore scimus eum sanum usque ad annum & diem. & sicut superius factum est.

Donatio ad sponsam.

V. Dum Dominus ab initio concessit in veteri testamento & præcepit ut relinquat homo patrem & matrem & adhæreat suæ uxori, ut sint duo in carne una, & quod Dominus conjunxit homo non separet. Ego enim in Dei nomine ille, dulcissimæ conjugii meæ illi. Dum & ego te per solidum & denarium secundum legem Salicam visus fui sponsare, ideo in ipsa amoris dulcedine dabo ergo tibi à die præsentis, quod in perpetuum volo esse mansurum, rem pro portione mea in loco nuncupante illo, qui est in pago illo, quæ de parte parentum meorum ad me legibus obvenit, hoc est, in ipsa portione, mansis ad permanendum, cum casticiis, suprapositis, terris arabilibus, & mancipiis, vel quicquid in ipsa portione est aspectum, tibi dico esse donatum atque firmatum, ut quando die felicissimo nuptiarum in simul nos Deus conjunxerit, ista omnia superius conscripta in tua permaneant dominatione ad possidendum. Si quis verò &c.

Notitia de mancipio.

VI. Cum resedisset ille Vigarius inlustri viri illius Comitis in illo mallo publico, unâ cum ipsis Scabinis qui in ipso mallo resedebant ad causas audiendas vel recta judicia terminanda; ibique veniens monachus sancti illius, vel ille Abbas nomine illo, de illo monasterio, unâ cum advocato sancti illius nomine illo, feminam aliquam nomine illam interpellabat, repetebat ei dum diceret eò quòd colona esset sancti illius, de curte sua quæ dicitur illa, de parte aviæ suæ nomine illius quondam, & ipsa illa & de ipso servitio sancti illius negligens aderat; sed ipsa femina de præsentis ad stare videbatur, & nullatenus habuit quod dicere nec opponere nec tradere rationes per quas de ipso servitio sancti illius se abstrahere potuisset, sic ei in præsentis fuit judicatum, ut ipsum servitium sancti illius, unde negligens aderat, ipsi advo-

Ii

cato sancti illius reuadiare deberet. quod ita & fecit, & se ad ipsum seruitium sancti illius ibi se in praesenti recredidit. Exinde opportunum fuit ipsos monachos sancti illius, vel ipsum advocatum sancti illius nomine illum, talem notitiam ante ipsas personas quae in ipso mallo residebant manibusque eorum roboratas accipere, quod ita & fecerunt, ut omni tempore ipse advocatus, vel casa sancta illa vel ille Abbas, vel successores sui, ipsam feminam superius nominatam vel agnationem suam ad opus sancti illius habeant evindicatam atque eligitam. Praesentibus his quorum praesentia actum fuit. Facta notitia in loco illo publiciter.

Notitia de homicidio.

VII. Dum & per plures homines ponitur in notitia qualiter veniens homo aliquis nomine ille in contubernio, hominem aliquem nomine illum ipsum ibidem adfallisset, & ipsum ibidem interfecisset vel occidisset, sed venientes parentes & amici ipsius hominis interfecti ante inlustrem virum illum Comitem, interpellabant ipsum hominem qui eorum parentem in contubernio adfallisset vel interfecisset, sed ipse ille in praesenti adstare videbatur, & hanc causam nullatenus potuit denegare, sed taliter fuit professus quod instigante inimico ipsum hominem interfecisset vel occidisset. Tunc taliter ei iudicaverunt, ut ipsam leudem vel ipsum homicidium ad ipsos parentes legibus transolvere deberet. quod ita & fecit. Sed postea in ipso placito ei fuit iudicatum ut ipsi parentes talem epistolam securitatis manu eorum vel bonorum hominum firmatam ei fieri vel conscribere deberent, quod ita & fecerunt, ut post hunc diem nec ipsi illi, nec ullus in causa ipsorum, nec ulla opposita persona de praefata morte illius quondam, nec de ipso homicidio, nec de ipsa leude nullam reclamationem nec nullum impedimentum pontificium non habeant ad faciendum. Qui hoc facere voluerit, ipsos solidos per manus reddat, & ob hoc solidos tantos una cum fisco discutientibus multa componat, & qui repetit nihil evindicer.

Securitas de homicidio.

VIII. Cum resedisset inluster vir ille Comes in illo mallo publico ad universorum causas audiendas vel recta iudicia terminanda, ibique veniens homo aliquis nomine ille repetebat ei, dum diceret eò quod ipse ille hominem suum nomine il-

lum quondam bene ingenuum in via malo ordine ipsum adfallisset, & ipsum ibidem interfecisset vel occidisset, & rauba sua, caballos, aurum & argentum, & drapalia exinde tulisset vel deportasset, vel leudem contra legem ibi burisset; sed ipse ille de praesenti adstare videbatur, & hanc causam nullatenus potuit denegare; sed taliter fuit professus, quod faciente inimico ipsum hominem occidisset vel interfecisset, sed taliter in ipso mallo ei iudicaverunt, ut ipsum hominem vel ipsam leudem legibus exinde transolvere deberet. quod ita & fecit. Sed postea apud ipsum Grafionem vel apud ipsos bonos homines qui in ipso mallo resedebant epistolam securitatis manu eorum firmatam accipere deberet, quod ita & fecit, ut post hanc diem nec ipsi illi, nec ullus de heredibus suis, nec ullus in causa ipsorum & hominis interfecti quondam, nec ulla opposita persona de praesenti die de ipsa morte illius, nec de ipso homicidio, nec de ipsa leude contra ipsum illum nullam reclamationem nec nullum impedimentum pontificium non habeat ad faciendum; & qui hoc facere praesumpserit, duplum tantum quantum ipsa leodis continet, & partibus cui haec facta est, una cum socio fisco coactus multa componat, & quod repetit vindicare non valeat.

Donatio quam pater facit filio suo.

IX. Dulcissimo atque amantissimo filio meo illi, ego in Dei nomine ille genitor tuus. Dum & ego te dulciter enutrivit, & tu mihi fideliter deservisti, vel tuum servitium vel benevolentiam circa partem nostram habemus, compertam, ideo in ipso amore dulcedinis vel tuo servitio componente, dabo ergo tibi à die praesente quod in perpetuum volo esse mansurum, hoc est, mansum ad commanendum cum casticia, superposita, terris arabilibus, & mancipiis his nominibus illis & illis, ut per hanc epistolam donationis vel deliberationis nostrae manu mea vel bonorum firmatam, ut quandiu advivis tam tu ipse quam hereditas tua, contra tuos germanos & germanas quieto ordine vel eligitato valeas possidere vel dominare. Propterea hanc epistolam traditionis vel deliberationis nostrae manu mea firmatam exinde tibi fieri vel conscribere rogavi, ut de praesenti die de ipso manso, vel quicquid ad ipsum mansum aspicit, & ipsa mancipia superius denominata hoc habeas, teneas, atque possideas.

Conculcaturia quam Abbas facit ad hominem suum.

X. Ego in Dei nomine, ac si peccator, venerabilis vir ille Abbas de monasterio sancto illo, quod est in pago illo constructum. Dum & omnibus non est incognitum qualiter filii servi nostri nomine ille quandam feminam nostram nomine illam, bene ingenuam, filiam illius quondam, contra voluntatem parentum ipsius feminae sociavit sibi ad conjugium, sed postea ipsis parentibus complacuit & nobis ut talem epistolam conculcaturiam manu nostra vel à fratribus nostris firmatam ipsi feminae fieri vel firmare rogaremus, ut de ipso servitio, si agnatio inter ipsos apparuerit, in servitio publico nunquam sint coinquinati, sed sub integra ingenuitate dies eorum debeant perseverare, ideo precor atque supplico ad successores nostros vel ad Deum timentes homines ut benefacta nostra jubeant conservari qualiter ipsi vellent ut in postmodum eorum facta debeant esse stabilia, & per malorum hominum infestationem multam in ipsa epistola conculcaturia fieri vel conscribere rogavimus, ut si fuerit, quod Deus non permittat, extranea pars quæ hæc facta nostra infringere voluerit, in primis iram Dei & sancti illius incurrat, & ob hoc solidos centum partibus ipsius cui hæc facta est multa componat, & quod repetit vindicare non valeat.

Donatio quam homo facit ad filium suum.

XI. Ego in Dei nomine ille. Constat me in amore Domini nostri Iesu Christi, ut veniam delictis meis consequi mereamur, donasse & dono donatumque esse volo ad dulcissimum filium meum nomine illum peciam de terra arabili in loco qui dicitur ille, qui est in pago illo, per loca designata vel circumta, in ea ratione ut post hunc diem jam dictus filiolus meus, cui epistola donationis ista legibus facta fuit, ipsam terram habeat, teneat, atque possideat, vel quicquid exinde facere voluerit, liberam in omnibus Christo propitio habeat potestatem. Et si quis &c.

Notitia de cruce evindicata.

XII. Dum & omnibus non est incognitum qualiter veniens homo aliquis nomine ille ante Vigarium illustri viri illius Comitibus nomine illo, adversus hominem aliquem nomine illum, repetebat ei dum diceret eò quòd terram suam de suo manso vel de sua potestate malo ordine propriisset. Sed ipse ille de præfenti adstare

Tom. II.

videbatur, & hanc causam fortiter denegavit quòd suam terram de suo manso malo ordine nunquam propriisset, nec post se nunquam retinuerit. Sed taliter ei fuit iudicatum in ipso placito ante ipsum Vigarium, vel ante ipsos pagenses, ut ad crucem ad iudicium Dei pro ipsa terra in noctes quadraginta duas in ipso placito pro hoc deberent adstare, quod ita & fecerunt. Sed venientes ad ipsum placitum, sicut eis fuit iudicatum, ante ipsum Vigarium, vel ante ipsos pagenses, ad ipsum iudicium vel ad ipsam crucem visi fuerunt stetisse; sed ipse illum hominem, qui ipsam terram propriisset, ad ipsum iudicium vel ad ipsam crucem eum convicit; sed ipse in ipso placito ad ipsam crucem visus cadisse; sed dum hæc causa sic fuit inventa, quòd ipse ille qui ad ipsum iudicium vel ad ipsam crucem cadisset, solidos tantos ei transfolvere deberet, quod ita & fecit, & de ipsa terra ipsum illum legibus revestire deberet, quod ita & fecit. Tunc taliter ei iudicaverunt, ut ipse ille de præfenti die ipsam terram tam contra ipsum illum vel heredes suos quam contra quemlibet hominem omnique tempore habeat evindicatam atque elitigatam, ut tam ipse ille quam & posteritas sua post hanc diem prædictam terram quieto ordine valeat possidere vel dominare, & ducti & securi exinde valeant residere. Factum iudicium in loco illo publiciter.

Cautio de clavibus.

XIII. Dum & per plures homines est patefactum qualiter in Dei nomine ille veniens in placito ante illos vel quamplures bonos homines adversus hominem nomine illum, repetebat ei dum diceret eò quòd cellaria vel camara & granica, quicquid in eis habuit repositum, hoc est, aurum, argentum, drapalia, arma, vinum, annonam, vel vitalia sua per suas claves commendasset ad custodiendum vel ad salvandum, & ipsam rem in naufragium vel in damnum posuit. Sed ipse ille de præfenti adstabat, & hanc causam nullatenus potuit denegare; sed taliter ei fuit professus, quòd ipsam rem superius denominatam per suum neglectum & per suum facinus fuit perdita vel naufragata. Tunc taliter ei iudicaverunt, ut ipsam rem ei transfolvere vel emendare deberet. Sed ipse ille nullatenus habuit unde ipsam rem transfolvere vel emendare deberet. Sed taliter ei fuit iudicatum, ut talem cautionem de capite suo, manu sua vel bonorum

I i ij

hominum firmata, ei fieri vel conscribere rogaret, quod ita & fecit, ut dum ipsam rem non habui, nec pretium unde transfolvere vel emendare debuissem, ut quantum ad vivam in servitio publico, quod mihi injungitur, vobis deservire debeam, & si negligens aut tardus de ipso servitio apparuero, qualemcunque disciplinam ad alios servos tuos impendis, talem super me potestatem habeas ad faciendum. Et si fuerit aut ego ipse, aut ullus de meis heredibus, qui contra hanc cautionem venire aut reclamare &c.

Concarniatura inter duos Abbates.

XIV. Placuit auxiliante Domino atque convenit inter venerabilem virum illum Abbatem de monasterio illo, vel congregationem monasterij sui, necnon & magnificum virum illum, de commutatione locorum, quam inter se facere deberent, quod ita & fecerunt. Per quam accepit venerabilis vir ille Abba ad opus monasterij sui in loco nuncupante illo, qui est in pago illo, hoc est, in ipso loco illo mansos ad commanendum, casticiis superpositis, terris arabilibus, vel quicquid in ipso loco ad praesens cernitur esse possessio, totum & ad integrum re inexacta in commutatione vel in concamio. Simili modo vir magnificus ille accepit ad opus suum aliam rem in loco nuncupante illo, qui est in pago illo, hoc est quod superius diximus, totum & ad integrum re inexacta in commutatione vel in concamio. Unde duas epistolas pariculas uno tenore conscriptas manu eorum vel bonorum hominum firmatas inter se fieri & firmare rogaverunt, ut unusquisque post hunc diem quod a pari suo in commutatione vel in concamio accepit teneat atque possideat, vel quicquid.

Charta tractura.

XV. Domnis sanctis & apostolicis ac venerabilibus in Christo patribus, Regibus, Comitibus, Episcopis, Abbatibus, Sacerdotibus, Clericis, vel omni populo Christiano qui in Romanorum vel Longobardorum provinciis Deo serviunt, tam in monasteriis quam & in civitate, seu per pagos, vel per vicos, ego in Dei nomine ille Major domus. Cognoscat magnitudo seu & sanctitas vestra quod iste frater noster nomen ille serviens vestri petit nobis ut ad basilicam sancti Petri patris vestri pro suis culpis vel pro nostra stabilitate valeat ambulare ad orationem. Propterea has litteras cum salutatione per ipsum ad vos

direximus, ut in amore Dei & sancti Petri ipsum ad hospitium recipiatis ad beneficiendum vel ad suam consolationem, tam ad eam ambulando quam & in redeundo, ut per vos salvus eat & salvus revertatur. Interim, sicut vestra est consuetudo bona, vel consolationem vel adjutorium ei impendere jubeatis, letumque diem jubeatis habere. Cujus potestas regnat in aeternum, ipse vos custodiat in regno suo perpetuo. Salutamus vos omnes salutatione plenissima.

Donatio quam homo donat ad suam parentem.

XVI. Dilectissimae atque amabili mihi in Domino consobrinae meae nomine illo, ego in Dei nomine ille. Dum & pluribus est percognitum eod quod tu partibus meis amabilia servitia impendere non desinis, pro tua bonitate, & pro eo quod dictum est *Faciamus bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei* vel ad propinquos nostros, igitur dono tibi a die praesente per hanc epistolam donationis, quae in perpetuum sit mansura, & de jure meo in tua dominatione trado atque firmabo, id est, mansum ad commanendum in pago illo, in loco qui dicitur ille, & est ipse mansus per loca designata de latere uno & de fronte terrae illius, & de alio latere & de fronte terrae illius tanto, ita ut ab hac die memorata consobrina mea illa quicquid de ipso manso facere voluerit, ut absque uniuscujusque repetitione liberam in omnibus habeat potestatem ad faciendum.

Donatio ad casum Dei.

XVII. Prudens consilium bajulat qui pro animae suae remedio cogitat illi Dominum retribuere, & exinde habere cogitat, & de Dei misericordia non dubitat. Idcirco nos in Dei nomine ille, & conjux mea illa. Admonet nos divina pietas & Christi misericordia ut aliquid de rebus nostris pro redimenda ultione nostrorum peccaminum Domino offerre deberemus, ut in die judicij misericors Dominus vel in aliquantulum de scelere nostro nobis relaxare dignaretur, donamus compuncto corde & devoto animo ad basilicam illam, quae est in honore sancti illius constructa in loco illo, hoc est, rem nostram in loco nuncupante illo, hoc est, in ipsa re mansis ad commanendum, casticiis, superpositis, terris arabilibus, ut post hunc diem ipsi custodes qui ad ipsum sanctum locum deserviunt, ipsam rem superius denominatam habeant, teneant, atque possideant, vel

Gal. 6.

quicquid exinde facere voluerint, liberam & firmissimam habeant potestatem ad faciendum. Et si quis.

Paſtum diſiſionis inter fratres.

XVIII. Paſtum diſiſionis inter fratres, id ſunt ille & ille, heredes illius & illius quondam, qualiter ſe de alode eorum dividere vel exæquare deberent, quod ita & fecerunt. Per quem accepit vir magnificus ille manſum illum in loco nuncupante illo, qui eſt in pago illo, hoc eſt, ipſe manſus circumcinctus, cum arboribus & caſticiis, ſuperpoſitis, terris arabilibus, & cetera. Simili modo vir magnificus ille accepit ad opus ſuum alium manſum in loco nuncupante illo, qui eſt in pago illo, in centena illa, hoc eſt, quod ſuperius diximus, manſum circumcinctum, cum arboribus & caſticia, ſuperpoſita, terris arabilibus, & cetera, vel quicquid pars contra parem ſuum per æqualem inter ſe diſiſerunt, abſque ulla repetitione vel reclamatione hoc habeant, teneant, poſſideant, vel quicquid exinde facere voluerint, libera in omnibus Chriſto propitio in ſua permaneat potestate ad faciendum. Si quis verò.

Venditio ad monaſterium.

XIX. Venerabili in Chriſto patri illi Abbati de monaſterio qui vocatur ſancti illius, quod eſt in pago illo ſuper fluvium illum conſtructum, emptori, ego in Dei nomine ille venditor. Conſtat me non imaginario jure, nec nullo cogentis imperio, ſed proprio voluntatis meæ arbitrio, vobis vel ad monaſterium veſtrum vendere, quod ita & vendidi vobis à die præſente, rem pro portione mea, in loco nuncupante illo, quod eſt infra pagum illum, quod de parte parentum meorum ad me legibus obvenit, hoc eſt, tam manſus, caſis, caſticiis, mancipiis, ingenuis his nominibus, vel quicquid ibidem præſens eſt mea dominatio, totum & ad integrum de jure meo in dominatione veſtra per hanc venditionem tradidi vobis ad poſſidendum; & accepi à vobis in pretio taxato, juxta quod nobis aptificatum vel conventum fuit, ſolidos probos atque penſantes numero tantos; ita ut ab die memorata omnia ſuperius nominata, quæ de me legibus comparaviſtis, hoc habeatis, teneatis, poſſideatis tam vos quam & ſucceſſores veſtri, liberumque & firmiſſimum in veſtra permaneat potestate ad faciendum. Si quis verò.

Precaria.

XX. In Chriſto venerabili patri & Domno illi Abbati de monaſterio ſancti illius, quod eſt in pago illo ſuper fluvium illum conſtructum, ego in Dei nomine ille. Precator acceſſi ad vos ut rem pro portione veſtra, in loco nuncupante illo, qui eſt in pago illo, quam ego ille ante hos dies per venditionis titulum dato pretio ſancto illi ſeu veſtro monaſterio adſignavi, hoc eſt, in ipſa portione manſum ad commanendum, caſticiis, ſuperpoſitis, terris arabilibus, mancipiis, ingenuis his nominibus, vineis, pratis, ſilvis, paſcuis, vel quicquid ibidem aſpicit vobis delegavimus. Sed poſtea taliter vobis ſupplicavimus, ut ipſam portionem ad uſum beneficium ad excolendum quandiu advivo mihi præſtare vel relaxare deberetis, quod ita & feciſtis. Propterea hanc precariam manu mea vel bonorum hominum firmatam vobis exinde emiſimus, ut annis ſingulis cenſum denariorum tot ad luminaria ſancti illius & decimam de omnibus fructibus, quicquid ſupra ipſam conlaborare poterimus, die illo, quod eveniet feſto ipſius ſancti illius, pro hoc vobis dare & adimplere faciam. Et ſi negligens aut tardus de ipſo cenſu ad illud placitum apparuerò, ſidem exinde vobis legibus faciam, & ipſam rem dum advivo per veſtrum beneficium tenere & uſufructuare faciam; in ea verò ratione ut aliubi ipſas res nec vendere nec donare nec alienare nec ad alias caſas Dei delegare, nec in naufragium ponere, nec ad proprium facere, nec heredibus meis in alode derelinquere pontificium non habeam ad faciendum, niſi poſt meum diſceſſum, unà cum re immeliorata vel ſuperpoſita, quicquid ibidem inventum fuerit, abſque ullius judicis contradictione pars monaſterij veſtri ad veſtrum faciat revocare dominium. Si quis verò.

Commendatitia de re vendita.

XXI. In Chriſto filio Eccleſiæ illi, in Dei nomine ille Abbas de monaſterio illo ſancti illius, quod eſt in pago illo, unà cum conſenſu fratrum noſtrorum. Dum & tua fuit petitio & noſtra decrevit voluntas ut duas partes darem pro portione noſtra in loco nuncupante illo, qui eſt in pago illo, quem tu ipſe ante hos dies per venditionis titulum dato pretio de theſauro ſancti illius nobis vendidiſti; ſed poſtea taliter nobis ſupplicaviſti ut ipſius portio- nis duas partes in prædicto loco illo ad uſum beneficium ad excolendum, quan-

diu advivis, tibi præstare deberemus, quod ita & fecimus. Propterea hanc commendatitiam manu nostra firmatam tibi pro hoc dedimus, ut annis singulis censum tantum & illam decimam de omni fructu, quicquid supra ipsam terram conlaborare potueris, die illo, quod eveniet festo sancti illius, pro hoc dare debeas. Et si negligens aut tardus ad id placitum de ipso censu fueris, fidem exinde pro hoc nobis facias, & ipsam rem ad vivendum tuum per nostrum beneficium teneas, in ea tamen ratione ut ipsam rem aliubi nec vendere nec donare nec alienare nec ad alias causas Dei delegare, nec ad proprium facere, nec heredibus tuis in alode derelinquere, nec in naufragium ponere, potestatem non habeas ad faciendum, nisi post tuum discessum, unâ cum ipsa re immeliolata vel superposita, quicquid ibidem inventum fuerit, sine ullius iudicis consignatione pars monasterij nostri eligitato ordine præfentialiter ipsam rem immelioratam in nostrum faciat revocare dominium, & hæc commendatitia firma sit. Facta commendatitia in ipso monasterio sancti illius publiciter in anno duodecimo regni.

Indiculus prelatorius ad Episcopum.

XXII. Domino sancto & apostolica sede colendo in Christo venerabili Domino & patri illi Pontifici urbis illius, civitatis illius, ego in Dei nomine ille, bene cupiens vester, in Domino vobis dirigimus salutem, & precamur sanctitatem vestram ut pro nobis orare dignemini. Denique cognoscatis quod iste homo vester, nomine illo, ad nos confugium fecit, & dixit quod contra vos culpas habeat commissas. Propterea has litteras cum salutatione ad vos direximus, & precamur vobis ut vitam & immancationem & disciplinam corporalem ei concedere jubeatis, aliam poenitentiam, qualem ei volueritis judicare, in vestra est potestate. qualiter ipse homo secum gaudeat quod nostram suggestionem ad vos deportasset, & unde nobis reconjungitis vobis remerere cupimus.

Quid plura?

Indiculus quem Præpositus transmittit ad Abbatem.

XXIII. Diligendo ad nos Domino & in Christo patri nostro venerabili illi Abbati, ego ille serviens atque Præpositus vester. In primis illud precamur sanctitatem vestram, ut in vestra sancta oratione pro me esse non dedignemini. Denique, Domne, cognoscatis de isto servitio ubi

nos transmisistis, per verbum inlustri viri illius Comitis, sui juniores non exinde fecerunt quomodo eis fuit demandatum. Propterea has litteras ad vos direximus, ut de ipso certiores sitis, & inantea quomodo vobis est utile sic compensetis ut nostram rem non perdamus. Quid plura? Salutamus vos usque ad gaudium.

Indiculus quem Abbas transmittit ad hominem pagensem.

XXIV. Dulcissimo nostro & ut credimus amico sancti illius in Dei nomine illi, ille etsi peccator Abba, nos & nostri, fervientes vestri, in Domino vobis dirigimus salutes, & illud precamur Deum ut merearis agere in ista vita quod Deo sit beneplacitum. Precamur vos de illis vestris homuncionculis qui in vestro ministerio commanent, vel de nostris causis invicem nostrum bonum certamen exinde mittatis, sicut nos de vestra caritate bene confidimus, ut sic exinde perportare faciatis usque nos insimul conjungimus. Quid plura?

Indiculus quem Episcopus transmittit ad Abbatem.

XXV. Sanctorum meritis beatificato Domino atque patri, Deique cultore, & ut confidimus vero amico nostro illi gratia Dei Abbati, nos enim in Dei nomine ille quamvis peccator donum Dei Episcopus. Deus scit, vester in omnibus proprius amicus, imprimis salutationem. *Defant reliqua. Cautio de infracturis.*

XXVI. Contigit quod cellarium vel spicarium vestrum infregi, & exinde annam vel aliam raupam in solidos tantos furavi. Dum & vos & advocatus vester exinde ante illum Comitem interpellare fecistis, & ego hanc causam nullatenus potui denegare, sic ab ipsis Racimburgiis fuit judicatum, ut per vvadium meum eam contra vos componere atque satisfacere debeam, hoc est, solidos tantos vel *. Sed dum ipsos solidos minimè habui unde transfolvere debeam, sic mihi aptificavit, ut brachium in collum posui, & per comam capitis mei coram presentibus hominibus tradere feci, in ea ratione ut interim quod ipsos solidos vestros reddere potuero, & servitium vestrum & operam qualemcunque vos vel juniores vestri injunxeritis, facere & adimplere debeam, & si exinde negligens vel jactivus apparuero, spondeo me contra vos ut talem disciplinam supra dorsum meum facere jubeatis quam super reliquos servos vestros,